

Vem bestämmer? Skolan, sjukhuset och polisen

Berättelse

I Sverige bestämmer inte bara en person eller en grupp över allt. Makten är delad på tre nivåer. De heter kommun, region och stat. Varje nivå har sina egna uppgifter. Tillsammans sköter de samhället.

Kommunen är den nivå som finns närmast dig. Det är kommunen som tar hand om förskolan och skolan. Kommunen sköter också äldreomsorgen, alltså hjälpen till gamla människor. Kommunen ser till att du får rent vatten i kranen. Den hämtar också dina sopor. När du tänker på skolan, då tänker du på kommunen.

Regionen är en större nivå. En region är många kommuner tillsammans. Det är regionen som har hand om sjukvården. När du blir sjuk och går till sjukhuset eller vårdcentralen, då är du hos regionen. Regionen sköter också mycket av kollektivtrafiken, till exempel bussar och tåg. När du tänker på sjukhuset, då tänker du på regionen.

Staten är hela landet Sverige. Staten har hand om sådant som ska vara lika i hela landet. Polisen är statens ansvar. Domstolarna är också statens ansvar. Försvaret, alltså militären, hör till staten. När du tänker på polisen, då tänker du på staten.

Kommunen och regionen behöver pengar för att kunna sköta sitt arbete. Därför betalar du skatt på din lön. En del av skatten kallas kommunalskatt. De pengarna går till skolan, sjukvården och annat som du använder.

I Sverige får folket vara med och bestämma. Vart fjärde år är det val. Då röstar du på de politiker du litar på. Det fina är att du röstar till alla tre nivåerna samma dag. Du väljer politiker till kommunen, till regionen och till riksdagen på en gång.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
makt	att kunna bestämma över något
nivå	en av flera delar, här: kommun, region eller stat
kommun	den minsta nivån; sköter bland annat skolan
region	en större nivå; sköter bland annat sjukvården
stat	hela landet Sverige som styr tillsammans
uppgift	ett arbete eller ansvar som någon ska sköta
äldreomsorg	hjälp och vård till gamla människor
sopor	det skräp man slänger hemma
kollektivtrafik	bussar, tåg och tunnelbana som många reser med
skatt	pengar man betalar till det offentliga

ORD	FÖRKLARING
val	när folket röstar på politiker
rösta	välja vem som ska bestämma

Läsförståelsefrågor

---

1. Hur många nivåer är makten delad på i Sverige?
  1. Den ligger hos en enda person.
  2. Den är fördelad på tre olika nivåer.
  3. Den ligger bara hos staten.
2. Vilken nivå sköter skolan och äldreomsorgen?
  1. Kommunen, som finns närmast dig.
  2. Regionen, som sköter sjukhusen.
  3. Staten, som har polisen.
3. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Det är regionen som ansvarar för vården när du blir sjuk.
  2. Polisen och domstolarna är kommunens ansvar.
  3. Sverige har precis 290 kommuner.
4. Varför betalar man kommunalskatt? Svara med egna ord.
5. Vad är det fina med valdagen, enligt texten?

Diskussionsfrågor

- Vilken nivå tror du att du har mest kontakt med i din vardag – kommun, region eller stat? Varför?
- I ditt tidigare hemland, vem bestämde över skolan och sjukvården? Var det likt eller olik i Sverige?
- Tycker du att det är bra att makten är delad på tre nivåer, eller borde en nivå bestämma allt? Motivera.
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om en sak du eller din familj har använt den senaste veckan (till exempel skolan, bussen eller en vårdcentral). Vilken nivå sköter den – kommun, region eller stat?